

Sygn. akt

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, I Wydział Cywilny,
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Tomasz Szaj,

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 roku w Szczecinie,
na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z powództwa T P ,

przeciwko Skarbowi Państwa – Morskiemu Oddziałowi Straży Granicznej w G

o zapłatę zł,

postanawia

1. zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym czy art. 130a ust. 2a zd. 2; art. 130a ust. 5 oraz art. 130a ust. 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (w brzmieniu określonym w tekście jednolitym opublikowanym w Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802, poz. 803, Nr 98, poz. 817, Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 43, poz. 246, Nr 122, poz. 827, Nr 151, poz. 1013, Nr 152, poz. 1018) jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 oraz art. 77 Konstytucji;
2. zawiesić postępowanie w sprawie do czasu rozstrzygnięcia pytania prawnego przez Trybunał Konstytucyjny.

Za zgodność
Edyta Jarmakowicz
Sekretarz Sądowy

SSR Tomasz Szaj
Na oryginale
właściwe podpisy

Sygn. akt

Uzasadnienie

Powód T P wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa (reprezentowanego ostatecznie przez Morski Oddział Straży Granicznej w G) kwoty zł stanowiącej zwrot poniesionej przez niego opłaty za przechowanie jego pojazdu, zatrzymanego na podstawie art. 130a ust. 1 – 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podniósł, że działania funkcjonariuszy Straży Granicznej były zgodne z prawem i znajdowały umocowanie m.in. w treści art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym.

Stan faktyczny:

W dniu września 2010 roku funkcjonariusz Straży Granicznej uznał pojazd sprowadzony do Polski przez powoda za odpad, na wwóz którego powód nie miał zezwolenia i wydał dyspozycję jego usunięcia z drogi na podstawie art. 130a ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym. Następnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął postępowanie administracyjne w sprawie określenia sposobu gospodarowania odpadem. Powyższe postępowanie zostało ostatecznie umorzone albowiem Główny Inspektor Ochrony Środowiska stwierdził, że nie można przedmiotowego pojazdu jednoznacznie zakwalifikować jako odpad. Powód chcąc odebrać pojazd uiścił na rzecz właściciela parkingu należność za przechowanie pojazdu przez dni w kwocie zł. Zwrotu tej należności powód domaga się od pozwanego, podnosząc, że postępowanie funkcjonariuszy Skarbu Państwa nie zasługuje na ochronę i nie do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawa jest, aby obywatel bez jakiegokolwiek winy musiał ponosić koszty na skutek działania organów administracji publicznej. W ocenie powoda dyspozycja usunięcia pojazdu powoda była bezprawna.

Stan prawny:

W dacie zatrzymania pojazdu obowiązywała ustawa z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (w brzmieniu określonym w tekście jednolitym opublikowanym w Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802, poz. 803, Nr 98, poz. 817, Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 43, poz. 246, Nr 122, poz. 827, Nr 151, poz. 1013, Nr 152, poz. 1018)

Stosownie do art. 130a ust. 2 tejże ustawy:

2. Pojazd może być usunięty z drogi na koszt właściciela, jeżeli nie ma możliwości zabezpieczenia go w inny sposób, w przypadku gdy:

1) kierowała nim osoba:

- a) znajdująca się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
- b) nieposiadająca przy sobie dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu;

2) jego stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska.

2a. Od usunięcia pojazdu odstępuje się, jeżeli przed wydaniem dyspozycji usunięcia pojazdu lub w trakcie usuwania ustaną przyczyny jego usunięcia. Jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, spowodowało powstanie kosztów, do ich pokrycia jest obowiązany właściciel pojazdu. Przepis ust. 10i stosuje się odpowiednio.

Stosownie do art. 130a ust. 5 pojazd usunięty z drogi, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, umieszcza się na wyznaczonym przez starostę parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie.

Jednocześnie w myśl art. 130a ust. 7 wydanie pojazdu następuje po okazaniu dowodu uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 6.

Obecnie obowiązuje tożsama regulacja w zakresie art. 130a ust. 2a zd. 2 ustawy i analogiczna regulacja ustępu 7 ustawy.

Z powyższych regulacji wynika jednoznacznie, że obowiązany do pokrycia kosztów przechowywania pojazdu jest zawsze właściciel pojazdu. Przepis art. 130a (poza przypadkami związanymi z sytuacją przypadku na rzecz powiatu w myśl art. 130a ust. 10 i nast.) nie przewiduje wyjątków od powyższej zasady.

Jednocześnie właściciel pojazdu nie ma możliwości kwestionowania zatrzymania pojazdu i skierowania go na parking strzeżony. W świetle opisanego stanu prawnego, tak jak w niniejszej sprawie, niezależnie od zasadności i celowości samego faktu zatrzymania, właściciel pojazdu, zawsze, chcąc go odebrać będzie zmuszony ponieść koszty jego przechowywania.

Wskazać należy, że dyspozycja usunięcia pojazdu na podstawie art. 130a ust. 1 – 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie jest decyzją administracyjną. Organ wydający dyspozycję usunięcia pojazdu nie jest organem uprawnionym do władczego działania w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 roku, poz. 270 ze zm.) nie podejmuje czynności oraz aktów z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa (postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 listopada 2010 roku, I OSK 1799/10, Lex nr 1141590).

Podzielić należy stanowisko powoda, że nie miał on możliwości kwestionowania dyspozycji usunięcia pojazdu, jak również, że musiał dokonać opłaty za parking aby móc odebrać pojazd. Nie uiszczenie opłaty uniemożliwiłoby powodowi odebranie pojazdu zgodnie z art. 130a ust. 2a zd. 2 ustawy, art. 130a ust. 5c oraz w myśl art. 130a ust. 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Przepis art. 130a ust. 7 ustawy był przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego i został uznany za zgodny z Konstytucją wyrokiem z dnia 25 maja 2009 roku, SK 54/08. Przy czym powyższe orzeczenie zapadło na skutek skargi konstytucyjnej podmiotu prowadzącego parking. Trybunał Konstytucyjny nie rozważał zatem w tym orzeczeniu zakresu obowiązków nałożonych na

właściciela pojazdu, lecz na jego przechowawcę. Uzasadniając rozstrzygnięcie, Trybunał Konstytucyjny wskazał, że przepis ten nie dotyczy bezpośrednio statusu podmiotów prowadzących parkingi, na które usuwane są pojazdy i nie ogranicza w żaden sposób wolności gospodarczej tych podmiotów. Powyższe stwierdzenie legło u podstaw do uznania zgodności tegoż przepisu z Konstytucją.

W niniejszej sprawie zachodzi natomiast sytuacja odmienna od rozważanej w sprawie SK 54/08, albowiem przedmiotem oddziaływania art. 130a ust. 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym są obowiązki i uprawnienia właściciela pojazdu, które to ten przepis na niego nakłada.

Uzasadnienie wątpliwości natury konstytucyjnej:

Stosownie do art. 2 Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Realizacją tejsze zasady jest m.in. regulacja art. 77 ust. 1 Konstytucji, w myśl której każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej oraz ust. 2 tegoż przepisu, w myśl którego ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Wskazać również należy, że w myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Analizując schemat postępowania w niniejszej sprawie, wynikający z realizacji przytoczonych na wstępie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca wskazać należy, że właściciel pojazdu, co do którego uprawniony podmiot podjął decyzję o usunięciu pojazdu z drogi nie ma możliwości kwestionowania tejsze decyzji, nie ma też możliwości uniknięcia kosztów wynikłych z takiego działania.

Tym samym zauważyć należy, że zaskarżona regulacja narusza zasadę sprawiedliwości społecznej, a przez to, że jest nieracjonalna i niesprawiedliwa - także zasadę prawidłowej legislacji.

Powyższe przepisy należy zatem uznać za naruszające art. 2, 45 ust. 1 oraz 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Po pierwsze, powód nie ma możliwości uniknięcia kosztów związanych ze skierowaniem pojazdu na parking.

Po drugie, koszty związane z parkowaniem pojazdu zostały ukształtowane na zasadzie odpowiedzialności obiektywnej, w całkowitym oderwaniu od wyniku sprawy. Właściciel pojazdu pokrywa koszty postępowania także wtedy, gdy w żaden sposób go nie wywołał i podstawy skierowania pojazdu na parking nie istniały.

Analizowane rozwiązanie jest zaś znacznie dalej idące, gdyż nie dopuszcza żadnych wyjątków od zasady obciążenia strony pozwanej kosztami postępowania. Nie uwzględnia więc ani wyniku postępowania, ani też indywidualnej sytuacji stron postępowania czy ich zachowania podczas całego postępowania. Stanowi to dodatkowy argument przemawiający za koniecznością jego zmiany.

Wskazać należy, że w istocie ustawa zamyka również właścicielowi pojazdu drogę do dochodzenia odszkodowania za wyrządzoną szkodę wobec Skarbu Państwa. Stosownie do art. 77 ust. 1 Konstytucji bowiem odszkodowanie przysługuje za niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Natomiast w niniejszej sprawie organy władzy publicznej działały zgodnie z

prawem, w zakresie swych kompetencji, a mimo to powstała niewątpliwie szkoda, która nie może zostać naprawiona.

Uznać należy także, że powyższa regulacja narusza również art. 45 ust. 1 Konstytucji albowiem uniemożliwia kwestionowanie konieczności poniesienia kosztów związanych z przechowywaniem pojazdu na drodze sądowej. Wymusza niejako na właścicielu pojazdu uiszczenie tych kosztów, albowiem warunkuje odebranie pojazdu od ich wpłaty. Właściciel pojazdu został pozbawiony szybkiego i skutecznego środka prawnego pozwalającego mu na odzyskanie swej własności bez ponoszenia kosztów z tym związanych. Prezentowany pogląd wyrażony w wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 18 czerwca 2013 roku, sygn. akt I C 159/13, co do utraty mocy prawnej zajęcia pojazdu na skutek wyroku uniewinniającego od zarzutu popełnienia wykroczenia, należy uznać za co najmniej dyskusyjny. Nie przedstawiono w tym orzeczeniu pogłębionej argumentacji w tym zakresie co do utraty mocy prawnej dyspozycji usunięcia pojazdu z drogi. Trudno jest się zatem odnieść do powyższego stanowiska.

Wskazać należy na linię orzecniczą zaprezentowaną przez Trybunał Konstytucyjny w wyrokach z dnia 23 maja 2005 roku, SK 44/04 oraz z dnia 26 lipca 2006 roku, SK 21/04 dotyczącą regulacji kosztów procesu w postępowaniu karnym. Koszty te bowiem przed wydaniem wskazanych orzeczeń obciążały oskarżonego, niezależnie od ostatecznego wyniku postępowania. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z analogiczną sytuacją.

W niniejszej sprawie powód, co do którego ostatecznie i prawomocnie uznano, że sprowadzony pojazd nie stanowi odpadu, uiszczył należność za parkowanie pojazdu, które zostało zlecone wbrew jego woli. Uiszczona kwota jest znaczna, natomiast w ocenie Sądu regulacja art. 130a ust. 2a zd. 2 oraz art. 130a ust. 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym jednoznacznie wskazując, że powód obowiązany jest te koszty pokryć i nie przewidując od tej zasady wyjątków, uniemożliwia uznanie, że funkcjonariusze Skarbu Państwa działali w tej sprawie niezgodnie z prawem, co jest warunkiem zasądzenia odszkodowania na rzecz powoda. Działanie uzależniające wydanie pojazdu od uiszczenia należności za jego parkowanie było bowiem zgodne z regulacją art. 130a ust. 5c ustawy.

Powyższy stan rzeczy jest nie do pogodzenia z zasadami państwa prawnego.

Za zgodność
Edyta Jermolowicz
Sekretarz Sądowy

Na oryginale
właściwe podpisy